

Behövs en djupare reformation?

Tillbaka till korset!

Av Mariasyster Joela Krüger

En dag slog blixten ned precis bredvid juridikstudenten Martin Luther. Vad skulle ha hänt om den träffat honom? Var skulle han då ha vaknat upp? Det blev en stor fråga för Luther. Om vi inte helt och hållet har frigjort oss från gudsbegreppet i våra liv så skulle också vi ställa oss samma fråga. För Luther blev denna upplevelse utgångspunkten för en radikal omvändelse som gjorde honom till reformationens fader.

”Vår Gud är oss en väldig borg”

sjöng Luther, inte i tysk protestantisk nationalkänsla, utan för att han var i djup nöd. Från alla håll och kanter stormade det mot honom, och i den sången proklamerade han kraftfullt vad tron kan ge: Även när beskyddet från kyrka och stat uteblir, är det tillräckligt att ha Guds beskydd.

Det föll honom aldrig in att tvivla på Guds existens. Han visste vem vi en dag ska avlägga räakenskap för. Därför var glädjen stor över den skatt han hade funnit i evangeliet om Guds rättfärdiggörande nåd. För den skatten var Luther villig att både lida och gå miste om all den glädje som världen kan ge. Han visste vilken grund som bar i både liv och död. ”Guds rike vi behåller”.

Hela kristenheten väntar på att Guds rike ska komma – i glädje och sorg, i välstånd och i fattigdom, i trångmål och förföljelse. I 2000 år har församlingen förenat sig i Herrens bön ”Låt ditt rike komma”.

Men den unge andefyllde Luther förstod att kyrkan behövde en radikal helomvändning för att Guds rike skulle komma. Då måste kyrkan underordna sig Skriften och inte tvärt om – SOLA SCRIPTURA – tillbaka till Guds ord – blev Luthers bekännelse.

Arv och belastning

Reformationsforskare är eniga om att den unge Luther var bättre än den gamle. Hittills har det varit svårt att förklara vad som kan ha medverkat till den närmast irrationella förändring som skedde under de sista tjugo åren av hans liv.

Då Luther var ung var han präglad av ett sällsynt positivt och fruktbart närmande till tron. Sedan blev han alltmer stridslysten. Något av det sista han skrev var ett ovärdigt och djupt destruktivt angrepp på det judiska folket.

På så sätt fortsatte Luther i de gamla spår som hade präglat kyrkohistorien i århundraden. Hans inställning till judarna väckte först hopp om en nyorientering och man trodde att vulkanen av judehat hade slocknat. Men sedan bröt den ut med ny styrka också i Luthers liv.

På kyrkans yttervägg i Wittenberg där Luther var präst finns det än i dag en skulptur som på det grövsta smädar det judiska folket och Guds namn. Den vittnar med all tydlighet om denna tragiska utveckling. I dag måste vi fråga oss om en text och ett ”konstverk” som hånar Gud själv och hans utvalda folk kan försvaras och kallas ett ”kulturminne”. Är ett gudshus en lämplig plats för en sådan smädelse?

Alltid klart att laddas ner

Det gamla judehatet är som ett dataprogram. När programmet är installerat är det alltid tillgängligt. De månghundraåriga uppfattningarna och tänkesätten ligger dolda under ytan. Intellectuell förståelse och teologisk förklaring är viktig, men det raderar inte programmet. Förståndet är en ganska liten del av vår personlighet. Om det ska ske en genomgripande och varaktig försonings- och helandeprocess behöver allt vi är och har utlämnas till Jesus Kristus, kropp, själ och ande – SOLUS CHRISTUS!

Som vid en tangenttryckning blev detta ”program” aktiverat igen i Tyskland 400 år efter Luthers död. Vulkanen, som man trodde var död, fick nya utbrott. Med få undantag gick stat och kyrka i Nazi-Tyskland samman i hatet mot judarna. Det bredde ut sig som en dödlig lavamassa över hela världen. Hakkorset intog

också de platser som förknippas med Luthers liv – Wartburg, Eisenach och Wittenberg. Kan vi i dag andas ut och lättade konstatera att den fruktansvärda tiden är förbi och att vulkanen äntligen har slocknat?

Judarnas kung

Så länge Jesu Kristi kors inte tydligt står som kyrkans medelpunkt kan den här vulkanen när som helst få ett nytt utbrott. Ovanför huvudet på den korsfäste på Golgata stod det för nästan 2000 år sedan en inskrift. Den romerske landshövdingen Pilatus skrev där på tre språk: JESUS FRÅN NASARET, JUDARNAS KUNG. På många krucifix ser vi den fortfarande i förkortad form: "INRI" (latin för JESUS NAZARENUS, REX JUDÆORUM).

Det rör sig här om kristenhetens Herre. Hans frälsningsverk på Golgata har vi tagit emot med tacksamhet och vi bygger på den grund som ingen annan kan lägga. Likaväl har vi glömt något absolut grundläggande som blev historiskt dokumenterat på korset: Jesus Kristus är från Nasaret och är judarnas kung. Som en följd av denna ödesdigra glömska kunde det omöjliga ske: I alla århundraden har kristenheten hänsynslöst förföljt Guds eget folk.

För kristenhetens framtid är det avgörande att vi erkänner Jesus med den titel som stod skriven på korset, alltså att vi erkänner vår Frälsares judiska identitet.

Låt ditt namn bli helgat

Judehatet ligger fortfarande som en slumrande vulkan. Ett nytt utbrott kan förhindras om kristna från alla trosriktningar, traditioner och nationer möts på den plats där vi alla har fått vår identitet – vid korset.

Sanningen är ju att de svåraste lidandena som Jesus fick gå igenom var en följd av romarnas, alltså hedningarnas dom och straff. Det var anklagelsen "Judarnas kung" som ledde till piskning, dom, törnekröning, och korsfästelse.

Borde inte vi som kristna i dag samstämmigt vända den vanära och bespottelse som Jesus måste utstå, till erkännande och upphöjelse av honom som Judarnas kung! Det skulle vara ett tecken på äkta ekumenik som skulle märkas. Ett sådant tecken på enighet skulle vara i överensstämmelse med Herrens bön "Låt ditt namn bli helgat".

Det finns många möjligheter att främja reformationens sanna ande. I våra böner kan vi precisera vem Gud är. Jesu Kristi Far och Abrahams, Isaks och Jakobs Gud. Och när vi bekänner vår heliga tro, kan vi i våra hjärtan stilla tillägga: ... avlad av den Helige Ande, född av jungfru Maria, *ett ljus som skall uppenbaras för hedningarna och en härlighet för ditt folk Israel.* Luk 2:32

Ett avgörande steg

Den 62:a av Martin Luthers 95 teser lyder: "Kyrkans sanna skatt är det heliga evangeliet om Guds härlighet och nåd." Den tesen tar oss in i trons kärna: Vi kan få nåd och nåden är gratis och alltid oförtjänt – även om synden skulle vara aldrig så stor – SOLA GRATIA!

Men gratis betyder inte värdelös. Vi måste tränga djupare in i nådens gåva så att den blir vårt innersta ankarfäste. Då kan vi få uppleva hemligheten till en sann förnyelse i våra liv.

Jesu från Nasaret, judarnas kung, jag önskar att lära känna dig bättre. Uppenbara sanningen om dig, sanningen om mig, sanningen om all fiendskap och all förvirring som råder med tanke på de många religionerna och de stora problemen i den här världen. Se i nåd till mig syndig människa. Du skall helt och fullt vara Herre i mitt liv.

Över norra portalen till Luthers församlingskyrka i Wittenberg står ett av hans enkla vägvisande ord:

En kristens hjärta på rosor går när mitt i korsets tecken det står.

Översatt från norskan av
Lars Lilienberg

© De Evangeliske Mariasøstre i Norge, 2016